

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . . . 50 fill.
Vidéken: Egy óra . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
II. J. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Mentő egyesület.

Sulyosabb természetű balesetek alkalomával láthatjuk, hogy mily végtelenül szükséges volna olyan intézmény, mely a baleset színhelyén az első segínyt megadhatná s a további kezelést igénylő beteget kórházba szállítaná.

Többször szóba hozza a helybeli sajtó a rendőrség fekete koporsóját, a szent Mihály lovát stb. a melyet rendszeren négy csa vargóval vitetnek, mely ha mentő egyesület léteznék, eltörölhető volna. Engedelmet kérek itt egy nagy tévedés van, amennyiben a mentő egyesület hullát nem szállít és nem is szállíthat. Hogyan lehetne egy súlyosan sérült embert, vagy egy utczán szülő nőt olyan kocsihoz szállítani, a melyben előtte egy szivencsönt diákat vagy egy akasztott asszonyt szállítottak? Ez nemcsak a humanizmussal, hanem a közegészségügygel is ellenkeznék. Még a segéd személyzet sem lehet ugyanaz, nem hogy a kocsi 5 éven keresztül, míg a budapesti mentő-egyesület tagja voltam, nem emlékszem, hogy hullá szállítás adta volna elő magát, ha csak a szerencsétlen a kocsihoz meg nem halt. A főváros erre a célra külön hullá szállító kocsit tart.

Ezek előre bocsátása után legyen szabad néhány sorban tárgyalni a budapesti mentő intézmény belétét, a melyet legjobban ismerem s legjobbnak tartok. A mentő palota emeletén laknak az ugynevezett internisták vagy bentlakók.

Az az idősebb és gyakorlottabb orvosnövendékek és szigorló orvosok. Ezek adják az állandó őrségeket a színházakban,

czirkusokban, télen a jégpályán nyáron lövészversenyeken és sport tereken. A földszinten vannak a mozgóőrség tagjai egy őrsvezető parancsnoksága alatt, ezek vonulnak ki a balesetekhez és pedig mindig egy idősebb és egy fiatalabb mentő, a mentőszolga és a kocsi. E két utóbbi a hordágy emelgetését végzi, melyet hosszában a kocsihoz tolnak, míg a mentők a maguk szakavatottságával az első segínyt nyújtják. Első segínyt és ezt jól jegyezzük meg, mert a további teendők nem tartoznak a mentők működési körébe. Tehát valaki tüdőgyulladásban van, éjszaka roszul lesz, nem hívhatják ki a mentőket, vagy az első kötés után ugyanazon egyént újra be nem köthetik, másnap vagy később. Erre nézve a mentő palotában van ambulancia, a hova teljesen szegények sebkezelésre bejárhatnak.

A mentő egyesület élén az igazgató főorvos áll, rajta kívül az ellenőrző orvosok adják az elméleti és gyakorlati oktatást. Az őrség feje az őrsvezető, ő veszi át a privát és rendőri jelentéseket, az őrséget és kocsikat irányítja, ha egyszerre több, néha 6-7 helyről jelentenek esetet, a kaszárnya lakókat lehivatja, szükség esetén alarmot veret a vészharanggal. Az eseteket elkönyveli, az adományokat nyugtazza és könyveli, fontosabb esetekben úgy a rendőrséget, mint a sajtót értesíti.

Nagyobb tömegek felvonulása alkalmával mozgó őrségek teljesítenek szolgálatot s hogy mily óriásira emelkedhetik a balesetek és roszullétek száma, mutatja az, hogy a milleniumi diszfelvonulás alkalmával, amidőn a Lipót körüli mozgó őrség parancsnoka vol-

tam, körzetemben 35, az egész vonalon pedig 147 baleset történt, ezeknek tizedrészét a katonaság adta, $\frac{1}{10}$ részét agyonszanyargatott asszonyok s egy tizedrész jutott a férfiakra.

Amilyen szép, annyira fárasztó a szolgálat, teljes 24 óráig tart s ez idő alatt felöltözve lehet ugyan szunyókálni, de alvásról szó sem lehet.

Az őrség felváltás katonai mintára történik: vigyázz! tisztelegj! az őrséget átadom; az őrséget átveszem, vigyázz, tisztelegj! oszolj! s az emberszeretet fiatal hősei, akik önzetlenül, fáradságot nem kimélve és nem ismerve azon boldog tudattal mennek haza, hogy jótettüket a Mindentudó nem fogja elfeledni.

Nagy és magasztos az életmentés, de nem ritkán jár életveszélyzetésével a mentőknek. Egy emeleten lakó dühöngő örültet kellett egy alkalommal elfognom, ki már több embert többé kevésbé megsebesített lehajigált sulyosabb tárgyakkal, mozsárral, vasalóval stb. A rátorés pillanatában két revolverlővést tett rám, az egyik az ajtófélfában akadt meg, a másik kiment a nyitott ajtón s hogy nem talált, tulizgatottságának köszönhető. Tűzveszék alkalmával gyakran égnek robbanó anyagok, a spódiumgyár égésekor a benzín tartályok robbanása folyton veszélyeztette életünket s a detonáció borzalmasan rengette az egész környéket.

Van olyan jelenet, a midőn a mentők működése nem ritkán könyeket csal a legkeményebb szívű bámuló szemébe is. Utczai szüléseknél nemsokára előkerülnek a kis dunyha, dunyhakötő, fejkötő stb., me-

Könnyek szigete.

— Sachalin. —

Irta: Enderling Pál.

Egy pompás sakshuzással az orosz diplomácia 1856 január 26-án olyan ajánlatot tett ez akkor még erőltlen japánoknak, melyet az kénytelen lévén elfogadni: Sachalin-szigeten „Sachalin” a kínai „zachalin”-ból fekete szikla egyszerre ketten lettek urrá, anélkül, hogy birtokaik határvonalat húztak volna. Végre 1875 ben egy újabb egyezmény alapján egészen rátette kezét Oroszországra e szigetre és a japánok kárpótlásul az értéktelen Kurili-szigeteket kapták, melyet különben régóta magukénak vallottak.

Sachalin-szigete körülbelül akkora, mint Irország, földje nincs megművelve, az utazást szinte lehetetlené teszi a vidék vadsága, a veszélyes, össze-vissza szakadozott sziklás hegységek, melyekben horant és hosszanti völgyeiben még szeptemberben is borzasztó hóviharak tombolnak. A szigetet körülövező tenger sziklás és viharos, amihez még a tengerfenekből minduntalan főibukkanó szik-

lák járulnak, úgy, hogy szinte lehetlenné teszik a hajózást.

A lakosság mongol fajhoz tartozó gilják, tunguz és ajnó törzsekből áll, akik vad állapotban, szegényes nyomorúságban tengődnek.

Mi csábította Oroszországot erre a szomoruan szegény külsejű szigetre? Szénbányákat fedeztek fel! Aranyakat is találtak állítólag, továbbá petroléumot, márványt, rezet, vasat és a többi; továbbá gazdagon fizető halászat is; a halak oly nagy tömegben jelennek meg, hogy egyszerűen a kézzel fogdossák ki őket s Oroszország itt sietve gyarmatosítani kezdett. Gyarmatosítani, már a mennyire egy olyan ország gyarmatosítani képes, amelyben magában is a legsötétebb barbárságot, a kultúrának csak egy igen vékony máza borítja. Roppant sokat költöttek kikötő erődök, kormányzósági paloták és — börtönök építésére.

Amennyiben önkéntes kivándorlók nem jöttek, hát küldtek fegyenczeket; 1883-tól asszonyokat is, akikre itt leirhatatlan szenvedések vártak.

A benszülőtteket tömegesen hajtották

be az egyedül üdvözítő görög-ortodox templomokba. Szegények, talán még ma sem tudják, hogy ki az a láthatatlan Isten, akitől nekik a pópák mesélnek.

A fegyenczek élete még ma is a leg-súlyosabb testi és lelki szenvedések láncolata. Talán nincs a föld kerékességén hely, ahol annyi könny omlott volna, ahol a nyers erőszakosság, a legmegbotránkoztatóbb aljaságok nyiltabban és korlátlanabban üzentek volna, ahol embertömegek oly ostobán és önkényesen letiportattak volna, mint itt.

A könnyek szigete . . .

A fegyenczek csak kényszerítve végzik a nekik semmi jövedelmet nem hozó munkát. Csak annyit dolgoznak, amennyit a korbácsütések miatt éppen kénytelenek. Mindenfelügyelőnek joga van őket verni. Szinte egy nagy seb az egész testök; bármelyik börtönőr nyomorékká verheti őket. Újabb időben egy kissé elővigyázatosabbak a következmények eltusolásában; a büntetések azonban ma is ugyanazok, mint régen, mert hisz a felügyelőség hatalmi köre és műveltségi foka megmaradt a régi.

Levelek előbb az igazgatók kezén men-

Szinehagyott ruhákat

divatos színekre fest
HRABÉCZY ANTAL
 Széchenyi-utca 42.

lyeket jószívű uri asszonyok százával titokban juttatnak a vezetőség kezeihez, majd megindul a rögtöni gyűjtés s a szegény asszony 10—20 frttal kíségetve legalább az első héten gond nélkül hajthatja fejét álmra.

Remeb szép látványt nyújt a kocsi készlet köztük a teljesen gummival vastagon bélelt örültek szállítására üveg ablak nélkül rostélyllyal ellátva, a főzőkocsi, melyen 200 ember számára a levestől rétesig mindent meglehet sütni főzni utközben, puszta bal- esetek s vasuti szerencsétlenségek alkalmával.

Az istálló 4 pár lóval, nagyrészt főuri ajándékok naponként felváltva egy pár közülök inspectios, a második pár tartalék inspectios. Ezek az igazán okos állatok az esetet jelző csengő hangjára szépen abba hagyják az evést s megfordulva kifognak az istállóból s oda állanak a kocsi rudjai mellé felszerszámozva indulásra készen képzelhető, hogy ilyen kötelességtudás mellett igazán meg lehet adni az első segílyt.

Megtörténik, hogy mire a mentők kiérkeznek a páciens megugrik, ezt a manővert részegek, epileptikusok vagy olyanok teszik meg, kiknek okuk van a sérülést eltitkolni. Ez a vaklárma, amidőn nem akad dolog, igen nagy százalékát teszi a kivonulásoknak.

Még hátra van, hogy szóljak az ugynevezt mentő cursusokról. Az ember természetében van, hogy segítséget nyújtson szerencsétlenség esetén, ezt tudhatja mindenki, szomszédasszony, komámasszony egyik egyet másik mást ajánl, mennyire fontos tehát az, ha közszolgálatban levő egyének ha nem sokat használnak is, de legalább ne ártsanak. Ha valakire rárogyik a farakás vagy föld ne az embert rángassuk ki alóla, hanem a rázuhant tömeget távolítsuk el, ha valaki foszfort iszik, ne adjunk neki tejet mint sokan teszik azon boldog tudatban, hogy ők most életet mentettek.

Az ilyen ártalmas ténykedések elkerülése végett tartanak a mentő-egyesület ellenőrző orvosai mentő-cursusokat egy a fővárosban mint a vidéken rendőröknek, hajdukknak, hordároknak s általában mindazoknak, kiknek élethivatásuk az, hogy sok embert megfigyeljenek és sok embernek legyenek szolgálatára. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium régebben elrendelte, hogy a gymnasiumokban és általában a középiskolákban az egészségtan tanításával kapcsolatban az első segíly nyújtásból is legyen

nek keresztül. Az élelmezés gyalázatosan rossz, mert az erre szánt pénz a hivatalnokok zsebébe vándorol. Ha valamelyik fegyenczre rábizonyul, hogy megakart szökni, azt vasra verik és a láncokat még munka közben is magukkal kell cipelniök, úgy hogy csontig dörzsöli le a husukat a kézre és lábára kovácsolt vaskarika.

Nagy ünnepeken egy szomorú fény sugar világítja meg a rabok szomorú életét — pálinkát szabad inniök. Az orgiában, a mely ilyenkor keletkezik, megfélekednek ezek a félig elálatiasodott emberek életük egész nyomorúságáról.

Hogyha leülték idejüket, hogyha „pos-selentztj”-vé lettek, haltát és szerszámokat adnak nekik, többnyire kölcson, kijelölnek számunkra sziget belsejében egy helyet, melyet aztán művelniök kell. Az ilyen azután nem bírván megkeresni élelmet, az éhségtől kényszerítve, valami büntetést követ el és megint visszakerül a börtönbe. Azok a félig megkezdett telepek, melyek ily módon lakatlanokká váltak, pusztulásnak indulnak és igen szomorú képet adnak a vidéknek.

Igy gyarmatosít Oroszország.

rövid, kivonatós oktatás, ezt azonban a legtöbb helyen írott malasztnak veszik s marad minden a régiben, ad majoram Dei gloriam.

A budapesti mentő-egyesületet egy pár szabadkőműves páholy alapította, amelyeknek szintén az emberszeretetet legfőbb hivatásuk, nálunk társadalmi gyűjtés utján óhajtának létesíteni, de vajjon gyűl-e annyi össze évanként, hogy a kiadásokat fedezhesse; sokkal czélszerűbb volna magának a városnak, mint erkölcsi testületeknek létesíteni, s nem építeni kulturpalotát a rendőrkapitányságok számára. Vagy igen alkalmas volna ez az összeg erre a célra, melyet a város spiritus üzletén nyer, legalább nemes célra fordíttatnék annak az üzletnek a jövedelme, mely Oroszország leghitványabb falujának is szegényére válnék.

Incognito.

Külföldi hírek.

Bécs, július 26.

A jókedvű császár.

(Páris.) Császárok találkozásánál feltűnést keltett Vilmos császár föl-tűnő jó kedve, ki karonfogva sétált a czárral a Polarnaja Vrezda fedélzetén. Megtekintették a hajót majd Alexandrovics Mihály nagyherceg kíséretében átmentek Hohenzollernre, honnan a czár reggel 2 órakor tért vissza a jachtra. Másnap reggel Vilmos császár újra meglátogatta a czárt jachtján, hol az ebédülő teremben kávé és teát szolgálták fel. A teremben csak a császárok és nagyhercegek voltak. Kisérete többi tagjának hajóhidon szolgálták fel reggelit. Az üvegajtón át bele lehetett látni az ebédülőbe s így a hajón levők, bár a beszélgetést nem hallhatták, mégis tenni voltak a világhistóriai jelenetnek. A reggeli 2 óra hosszat tartott. Ezután megtekintették a Berlin német czirkálót, mely a Hohenzollernt kísérte. Két órakor villásreggeli volt, melyen az összes tiszték résztvettek. Az uralkodók nagyon jókedvűek voltak, francziául beszéltek és pohárköszöntőt

Az ide deportált asszonyok sorsa egész a legújabb időkig borzalmas volt. Védelem nélküli zsákmányai voltak a brutális hivatalnokoknak, a kiknek korbácsütéseitől csak asszonyi szemérmök levetkezésével menekülhetnek meg.

Anélkül, hogy megkérdeztettek volna, lakótárs nélkül adták a fegyenczekhez és a felügyelők önkényétől függött, hogy mikor kellett lakótársat változtatniök. Papiroson ma már ez másképp van: csak beleegyezéssel lehet őket lakótársul adni valamelyik fegyenczhez és már korbácsolni sem szabad őket.

Hogy ezt az ellenőrizhetetlen rendeletet mennyire teljesítik, képzelhetjük. Utazók beszélik, hogy a fegyenczek asszonyaikat és serdületlen leányaikat csekély pénzért felajánlották nekik, vagy pedig szerencsejátékok nyereménytárgyául tüzlék ki.

Igy terem a nyers uralom vad erkölcsöket. Ha Nippon magas kulturájú fiai a szigetet visszafoglalják, a mi csak hetek kérdése és ha ezeket a leigázottakat fölszabadítják, bátran föllelegezhet az emberiség: a világ egy szegényfoltja kitorlított.

Fordította: Simonyi Sándor.

mondtak egymásra. Vilmos császár délután 5 órakor visszatért jachtjára, a czár pedig Péterhofba utazott. Általánosán feltűnt, hogy a czár visszautaztában igen derült és jókedvű volt.

Matróz-lázadás.

(Pétervár.) Libauból jelentik, hogy a hatóságok energikus intézkedéseket tettek a fellázadt matrózok ellen. A parancsnok várgyalóságot rendelt ki, megparancsolta, hogy kétszer sortüzet adjanak a matrózokra s utasította katonákat, hogy egyenesen matrózok mellére czélozzanak. A gyalogosok adtak is kétszer sortüzet, de egy matrózt sem találtak, mert fejük fölött levegőbe löttek. Katonai hatóság nem tehetett egyebet, minthogy a katonaságot kaszárnnyába visszarendelje, mert különben még nagyobb baj lett volna.

Elhunyt Rotschild-leány.

(Páris) Tegnap meghalt Trammort hercegné, a frankfurti Rotschild báró leánya. A hercegné testvére volt a wagrami herceg feleségének és mindketten buzgó katolikus asszonyok voltak.

Gyilkos automobil.

(Berlin.) Egy automobil Ebern község mellett elgázolt egy uri fogatot. Az automobil Bambergebe érkeztek megállította a rendőrség és utasait kihallgatta. Ezek az utasok Ferdinánd bolgár fejedelem és titkára voltak.

A czár manifesztuma.

(Pétervár.) Egyre valószínűbb lesz, hogy a czár július 30-án Moszkvában a trónörökös születésnapján manifesztumot fog a néphez intézni.

Béketárgyalások.

(Berlin.) New-yorkból jelentik, béketárgyalás Washingtonban augusztus 5 én kezdődik meg.

A császár-találkozás előzményei.

(Berlin.) Két császár találkozása dolgában június első hetében kezdődött meg a tárgyalás, melyet Alexandrovics Mihály nagyherceg intézett. A czár a balti flotta katasztrófája után meggyőződött a háboru folytatásának haszontalanságáról s ettől fogva kereste az alkalmat, hogy a birodalom sorsáról Vilmos császárral beszélhessen.

Vármegyénk és vidéke.

Az alispán újabb rendelete. Ismeretes, hogy Rasó Gyula alispán a vármegyei közgyűlés azon határozata után, amelyben az önkéntes adófizetést és ujonczozást is eltiltja, *rendeletet adott ki*, amelyben elrendelte, hogy a megyegyűlés határozatának jóváhagyásáig fogadják el az önként fizetett adót és állítsák ki az önként jelentkező ujonczoknak a belépési nyilatkozatot. A 45-ös bizottság ülésén azonban kijelentette az alispán, hogy *hajlandó rendeletét visszavonni és teljes egészében végrehajtani a megyegyűlés határozatát.* A 45-ös bizottság meg-

elégedéssel vette ezt tudomásul és és Rásó Gyula alispán újabb rendeletben visszavonta előbbi rendeletét.

Nem igaz. Az esti megjelenő „Debreczen” azt ujságolja, hogy szerdán dében érkezett le a főispánhoz a belügyi kormányzatnak a Hajdumegye határozatát megsemmisítő rendelete. *Ez a hír nem igaz.* Még nem érkezett le, ha pedig le fog érkezni — ami valószínű, sőt bizonyos — akkor sem a főispánhoz fog érkezni, hanem a vármegye közönségéhez, amelyet az alispán képvisel, ellenben a főispán csak a kormányt.

Az újvárosi főjegyzői állás. A központi járás főszolgabírája most írta ki a pályázatot a Kaszás József halálával megüresedett balmazújvárosi főjegyzői állásra. Az állás javadalmazása: 1200 korona készpénz, 24 hold szántóföld haszonélvezete, 8 darab jószág ingyen legeltetése, szabad lakás és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak. A pályázati határidő augusztus 19-e. A főjegyző választást még augusztus hóban megtartják.

Tiltott szerencsejáték. Három paraszt legény, Fekete Ferencz, Fabián Gyula és Szabó Lajos huszonegyeztek a hajdusámsoni csárdában. A csendőrök éppen rajtuk ütöttek és tiltott szerencsejátékért feljelentették őket. Hogy a kávéházakban és a urak kaszinóiban nem ütnék rajta soha a szerencsejátékosokon, akik százezrekbe játszanak. Persze a parasztnak még fillérbe se szabad. Ez a törvényes jogrend Magyarországon.

Zászlóavatás Püspökladányban. A püspökladányi önkéntes tűzoltó egyesület augusztus hó 20-án nagy zászlószentelési és avatási ünnepélyt rendez. Annak emlékére, hogy 20 éve kezdte meg a községben aldásos működését, új, remek kivitelű zászlót készített, melynek felavatása az ország tűzoltósága kiküldötteinek jelenlétében fog megtartatni. Az előkészület munkái lázasan folynak. A különféle bizottságok már megalakultak, működésüket megkezdték. A zászlóanyai tisztséget özv. Balogh Józsefné szül. Benyő Francziska urasszony volt szíves elvállalni. Az izléses zászlószegek elkészültek s a rendezőség a napokban fogja megkezdeni azoknak szétküldését. Ez ünnepség örömmel lesz nemcsak a derék egyesületnek, hanem az egész községnek, melyet annyi veszedelemtől s anyagi kártól mentett meg minden jutalom és elismerés várára nélkül.

Mészáros-sztrájk Ilosván. A sztrájk statisztika egyik igen ritka esetéről ad tudósítást ilosvai levelezőnk. Azt írja ugyanis, hogy Ilosva községben a mészárosok sztrájkba léptek. Az eset előzményeiről azt adja hírül, hogy a vármegye közgyűlés szabályozta a hús eladási árát és a mészárosok számát. Ennek illetve az előbbinek a megszorítása okozta az elkeseredést, s ennek köszönhető a sztrájk kitörése. Nálunk megmaholnap a fogyasztó közönség fog sztrájkolni a husárok méregdrágasága miatt.

Politikai híreink.

Budapest, július 26.

Lukács miniszter nyilatkozatai.

Lukács György kultuszminiszter tegnap beszélgetett az Egyetértés tudósítójával és ennek folyamán többek között ezt mondta a várható eredményekről:

— Három eset következhetik be.

Az első az, hogy ő felsége végre is elfogadja a koalíció minden föltételét, aminek az én magyar szívem legjobban örvendene.

A második eshetőség az, hogy ő felsége távozik.

Harmadszor lehetséges, hogy ő felsége az abszolutizmus terére lép.

Hogy ez a két utóbbi lehetőség milyen végzetes veszedelmeket rejt magában, azt fölösleges bővebben részletezni. Érti és tudja azt minden magyar ember. Gyönyörű szép dolog a magyar vezényleti nyelv, magam is szívből óhajtanám. De bizony azért ez mégis csak külső dísz, amelynél sokkal fontosabb a magyar nyelv tanításának intenzív fejlesztése, hogy idővel ezt a pompás ornamentikát minden küzdelem nélkül helyezhessük el a magyar nemzeti állam palotájának homlokzatára. A koalíció, amelynek programját kilencztized részben elfogadta a király, a leghelyesebben teszi, ha elvállalja a kormányzást, hogy aztán azt az egytizedrészt akkor valósítsa meg, amikor már a hatalom birtokában van.

A szabadelvűpárt feladatáról.

Egyik fővárosi kormánypárti ujságban Tisza István ezeket ezikkezzi a szabadelvűpárt feladatáról:

Ha felülkerekedik a hazafiúi belátás az egész koalícióban, úgy feladatunk igen egyszerű. Témogatnunk kell az új kormányt mindazon lépéseiben, melyek a rendes kerékvágásba vezetik vissza közéletünket s azután részt veszünk a közéletben tisztán az ország közérdekét ismerő magas ellenzéki szinten.

Meglehet azonban, hogy másként alakulnak közviszonyaink. Meglehet, hogy a mai többségnek csak egy része fogja belátni, hogy a nemzet létérdekei a konfliktus befőzését, az alkotmányos élet elszakadt fonálának összekötését kívánják. Ha ezeknek mai szövetségeseikkel szemben segítségre, támaszra lesz szükségük, ha mai ellenfeikkel kell kezdet fogniok, hogy új alapon új többség alakulhasson a király és nemzet közötti összhang helyreállítására s a parlamentáris kormányzat biztosítására, úgy ezt a támaszt a szabadelvűpártban meg kell találniok s a szabadelvűpártnak személyi tekintet nem ismerve érvényesülnie kell azokkal, — bárkik legyenek is — kik a fenyegető katasztrófát el akarják a nemzetről háritani.

Hogy egy ilyen új alakulásban nem juthat annak szerep, kinek kötelességének teljesítése által annyi gyűlöletet kellett magára venni, azzal tisztában vagyok.

Hitvány ember volnék, ha szíves örömet nem vallalnám azt, mit az ország érdeke kíván s nem értenének meg barátaim, ha személyem iránti tekinteteknek alárendelnek a közérdeket.

Városi közigazgatásunk.

Szabadságról. Roncsik Lajos városi főszámvevő visszaérkezett nyári szabadság idejéről és elfoglalta hivatalát.

Bevált a délelőtti hivataloskodás.

Az ideiglenesen csak a városi adóhivatalnál és katonai ügyosztálynál hozták be a délelőtti 7—1 óráig tartó hivataloskodást. Az új rendszer bevált, a munkát bevégezik így is, különösen most, amikor a törvényen kívüli állapot miatt ugyanis nagyon kevés a munka. Az egyfolytában való hivataloskodással kísérletet lehetne tenni télen is. Nagy megtakarítást eszközölhetne a város a fűtésen és a világításon.

Félévi jelentés a közigazgatásról. A városi közigazgatás féléves jelentésének felülvizsgálatára kiküldött szűkebb körű bizottság szerdán délután 4 órakor tartott ülést Kovács József polgármester elnöke alatt. A jelentést, amelyet a kormányhoz fognak küldeni, elfogadták.

A tanfelügyelőség szennyese.

Lapunk július 20-iki számában ily cím alatt közölt cikkünk nagy port vert fel ország-szerte, írja a Független Magyarországnak. Egyébként az ország-szerte nagy forrongást keltő cikk írójától kiegészítésül pótlólag a következő nyilatkozatot vettük:

Dr. Vértessy Gyula tanfelügyelő a fenti cím alatt nyilatkozatot tesz közzé, melyben tulló a czélponton. Mert igaz ugyan, hogy a lapunkban közölt cikk hangja éles, de — sajnos — korántsem rágalom, mint dr. Vértessy Gyula hiszi, hanem nagyon is szomorú valóság, mit a cikk névtelen írója határozottan állít.

S az is igaz, hogy a szokatlan fergeg a jók és gonoszok földjét egyaránt végigseperge, de hát világosan ki lehet venni, hogy a cikk írója előtt éppen a tisztos tanfelügyelői kar reputációjának érdeke, különösen a tiszta buzában lapangó konkoly kiirtása és Augias istállójának kitisztítása lebegett.

Mert hát vegyük a dijnoktartási átalány megtakarításának legterhelőbb esetét. Erre nézve világos, hogy az a tanfelügyelő, ki nem tartott dijnokot, 780 koronával több évi jövedelmet élvezett, mint pl. Vértessy Gyula tanfelügyelő, ki az egész összeget lelkiismeretel a kiutalt czélra fordította. Az pedig, aki csak a felét fizette, mintegy személyi pótlékul, szintén 360 koronával kapott többet. És mit szóljon mindehhez a tollnok, aki a hiányzó dijnok teendőit ingyen végezte?! Mindez bizony semmikép sincs a maga rendén.

Szében vármegye érdemes, derék tanfelügyelőjét, több nemesen ügybuzgó lelkes kartársával együtt a cikk egyáltalán nem érintheti, figyelmüket csupán a minél tágasabb körütekintésre hívja fel, — mert úgy látszik, hogy a csak önmagáról ítélő tanfelügyelő összes kartársait nem ismeri; másképp nem lenne annyira optimista.

Az egész ügy különben megfordult a közigazgatási bíróságnál, koronaügyészségnél, a pénzügyi és kereskedelmi minisztereknél, két pénzügyigazgatóságnál stb. és jelenleg a közoktatási miniszternél van elintézés végett, ki remélhetőleg szigorú vizsgálattal kitisztítja a szennyest.

Eszerint tehát a tisztos tanfelügyelői kar nyugodt lehet és semmi ok nincs a fellobbanásra, mert az illetékes helyeken a nevek s vármegyék fel vannak említve,

és különben a vármegyei székhelyeken, sőt néhol megyeszerte is, mindenütt nyílt titok az, hogy kik azok a tanfelügyelők, akikre a cikk vonatkozik.

A cikknek tehát egyedüli s fő czélja az volt, hogy az érdekelt urak pillantsanak már egyszer a tükörbe és ismerjenek önmagukra. De a haza ügybuzgó, lelkes tanfelügyelői előtt a cikkíró mindig legnagyobb tisztelettel emel kalapot.

Neveket sajnálatára, egyelőre nem említhet, mert összes iratai mellékletekül vannak csatolva és nevét is csak a bíróság előtt hajlandó feltárni, ahol azonban bármikor helyt áll. A megoldásig békés türelmet kéri az érdeklődőknek.

Társas-élet.

A multkor az Ebes pusztáról kaptam képeslevelező lapot, majd a pyramisok aljáról, nagyon sokat Amerikából, meg a világ minden részéből. Az interna ionalis kártyákon a világ majd minden művelt nyelvén ott van a Karte postale, még magyarul is.

A Hortobágyról pompás felvételeink vannak. Különösen a száz esztendősi hid kitűnően sikerült. Az ötös fogat nem nagyon sikerült, mert egy ló alig látszik benne, a kék tehének, zöld juhok a színező hibái lehetnek.

De általában jól sikerült szép képek, melyek beillenének akármelyik bécsi, berlini vagy párisi képes levelezőlap áruka kirakátaba. De mi már nem élünk avval az udvariassággal, mint a külföldiek, hogy magyarul is odanyomatják a címet, a sok idegen közé, a milyenek csak magyarul van, nem akarunk mi üzleteket csinálni, hogy még külföldi czégeknek levelezőlapot áruljunk.

Most jön egy nevetséges postai rendelet. Ha ilyen sok czimzéssel ellátott levelezőlapra akarunk írni, mind ki kell huzni az idegen neveket, sőt a magyart is és felírni „Levelezőlap”. Hogy meri az az ostoba postai rendelet az én időmet lopni, hogy még firkáljak is a hegyibe, mikor már ott van a többi közt magyarul is. Ezelőtt még büntetést is kellett annak a szegény czimzettnek fizetni, a kinél a küldő ellejtette kihuzni az idegen czimzéseket. Azt hiszem ezt az örültséget már beszüntették.

De hát nálunk büntetni kell, különben nem boldog a magyar.

A képes levelezőlapok egyik oldalán néha igazán bájos szép női fejek vannak, továbbá japán tárgyú képek, gyönyörű tájképek, melyeket nem örömet irkált tele az ember. Az ügyes külföldiek ezen is segítettek. Egy válaszvonalat huztak a lap másik oldalára, jobb oldalra írják a címet, balra a közleményeket. Ilyen levelező lap már sok van nálunk. Ha nincs nyomtatott válaszvonal, magunk huzunk egyet.

Ausztriában 5 heller a díj, Németországban 5 pfennig, tehát ugyanannyi, mint a rendes levelező lapoké. Nálunk 10 fillért kell az ilyen levelező lapokra ragasztani, mivel valami „okos” postai rendelet az ilyen lapokat levélnek minősíti. Ha pedig tévedésből, vagy tudatlanságból csak 5 filléres bélyeget teszünk rá, megbüntetik a czimzettet 15 fillérrig. Hát tehet az a czimzett arról, hogy a küldő nem tudja a postai „okos” rendeletet? Szégyenszemre ki is váltja a lapot, mert valami jó barátjától vagy gyöngéd kezektől jött, pedig az a kártya, melyen a poró szerintem helyesen lett a feladó által megfizetve, nem ér 15 fillért. Én sohasem fogadom el, hadd gyűjtse a posta.

A közönségnek kellene ezen oktalanságok miatt felzudulni, mert hogy valamelyik postafőnök feljelentést merne tenni a központi főposta hivatalba, vagy a miniszteriumba, az ki van zárva.

Hogy gyűlöljük az osztrákot, arra száz okunk van, de hogy miért gyűlöljük a német nyelvet is, azt sohasem tudtam megérteni. Most már a francia, az olasz sőt az angol is kezd németül tanulni, hogy a hatalmas iparu nagy Németországgal közlekedhessenek.

A mi gyermekeinket tanítják francziául, angolul, de németül csak a bonneok és gouvernantok révén tanulnak meg fecsegni, többnyire a leánykák, de hogy a fiúk a német nyelvet komolyan elsajátítsák, a melynek az életben későbbben oly sok hasznát vennék arról szó sincs.

Az egyik orpheum igazgatója arra kérte a főkapitányt, hogy engedje meg neki miszerint zsidó nótákat énekelhessen.

Nem tudom megengedte e a főkapitány vagy nem, az mindegy, hiszen az előadás fele ott ugy is zsidó jargonban elmondott kuplékkal nevelteti meg a közönséget. —

A másik orpheumban az igazgatóné egy mulatt énekesnőt szerződtetett, a ki oly szép angol és spanyol dalokat énekel, hogy ugy Ráczy Károly mint a Magyar fiúk naponta hallgatják, hogy ellessék tőle a szép dalokat, sőt Károly már kótára is próbálta tenni.

Azt mondja nekem ez a „creol beauty” hogy nagyon szép sőt gyönyörű német dalokat is tud énekelni.

— Hát miért nem énekel?

— Azt mondta az igazgatóné, hogy engem itt akkor kifütyölnek.

No hát ez már az ostobaságig tulhajtott sovinizmus.

Yankee.

Jeles dolgozó társunknak ezt a cikkét, mint az ő maga véleményét közöljük. Magyarán sem kell, hogy mi nem tartjuk a sovinizmus tulhajtásának azt a helyes körülményt, midőn itt Debreczenben, egyáltalán magyar helyeken a német nyelven való érintkezést a társaséletben a legszűkebb határok közé szorítjuk. Addig, ameddig Ausztriával ugy vagyunk, ahogy vagyunk, ez nem is lehet másként.

UJDONSÁGOK.

Az elgázolt rajzoló halála.

Az elüszkösödött seb miatt.

Három napig élet-halál közt lebegett Krivos Márton műszaki rajzoló, akinek vasárnap reggel a helyi vasút mindkét lábát levágta. A borzalmasan megcsonkított fiatal emberen a kórházban műtétet hajtottak végre és az orvosok már biztak is felépülésében, barátai és jó ösmerősei közt pedig Thieszen Arthur gyűjtést indított, hogy mulábakát vegyenek számára, ha felépül.

Hetfőn este érkezett meg a boldogtalan fiatal ember atyja Árvavár-aljáról, ahol építő vállalkozó. A szerencsétlen apa, mikor a kórházban megtudta mi történt a fiával, összeesett. Megrendítő volt a viszontlátás a betegszobában. Még a jelenet tanúinak is könyek szöktek a szemekbe.

Maga a szerencsétlenül járt 29 éves fiatalember, aki Stégmüller Árpád építész irodájában volt műszaki rajzoló, önmagát vádolta, hogy a rettenetes szerencsétlenség megesett, miért is a kivonat alkalmazottjai ellen megindított vizsgálatot beszüntették.

Az orvosok biztak már felépülésében, mikor az éjjel a beteg állapota hirtelen válságosra fordult. A sebláz

teljes erővel kitört rajta, a *sebei pedig elüszkösödtek*. A halál szerdán déli 1 órakor megváltotta a további szenvedésektől.

Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz az ág. egyház szertartása szerint a közkórház halottas házából. A mulábakra gyűjtött 300 korona körüli összeget átadták az édes apjának temetési költségekre.

— **Benedek János verses felköszöntője.** Papp Elek bátyánk karczagi kuriáján, mint azt meg is irtuk, nagy áldomástartás volt Elek napján. Mint egyik legkedesebb eseményét említjük fel ennek a kedves Elek napnak, a mi dalos Benedek Jánosunknak következő verses felköszöntőjét, melynek minden szava, sora illik kedves Papp Elek bátyánkra:

Vannak még jó lelkek
Ezen a világon,
Üdítő oázisok
A létpusztaságon:
A kik jóságoknak
Bőséges, dus kincsét,
Csak arra használják:
Hogy másokra hintsék.
A kik a rózsából
Csak virágot adnak
S a tövist, a büszkét,
Megtartják magoknak.
A világnak adják
Szívöknek jobb részét.
Csüggedésre, bura
Kész nálok a részvét;
Minden szepet és jót
A szívökre zárván,
Ugy tündököl lelkök,
Mint fényes szivárvány,
A mely átöleli
A földet és eget,
Bár busan környezik
A vérszes fellegek.
Vannak még jó lelkek,
Vannak még ideleinn:
Óh áld meg azokat
Edes jó istenem!

— Mozgalom a főispán ellen.

A diszmagyaros Domahidy Elemér főispán ellen nemcsak Hajdúvármegyében, hanem Debreczenben is megindult a mozgalom, amelynek oka az, hogy a különben rokonszenves főispán a csillogó diszmagyarral szokta elföldni osztrák érzelmeit. A főispánnak mindkét törvényhatóság *bizalmatlanságot* készül szavazni és így akarja az állásáról való lemondásra kényszeríteni. De aligha fog lemondani, mert előtte a kormány irányadó, már pedig annak is bizalmatlanságot szavaztak és mégis helyén marad. A főispán egyébként még a szabadelvűpartból sem lépett ki, ami szintén jellemző.

— **Forradalom egy leányegyesületben.** Különös „affér” tartja izgalomban most a szegedi hölgyvilágot. Egy nemrégiben alakult leányegyesület, amely eddig fényes sikerrel működött, a napokban egy nagyszabású mulatságot rendezett egy kirándulóhelyen. A mulatságon megjelent a mamája kíséretében az egyesületnek egyik feltűnő szépségű tagja is, akit a fiatalok seregétől rajongtak körül. Ez a társaság lassaként egészen különvált a mulatság közönségétől. Külön csoportban társalogtak, szellemeskedtek, mignem rákerült a beszéd a zenére. Egy fiatalember felvette a szokásos ismert kérdést:

— Melyik a kedvencz nótája?

A kisasszony megmondta, az ifju oda-intette a cigányokat s csakhamar megzendült a nóta:

— Gyere haza akác lombos falumba...

A nótát csak huzzák, huzzák, az idő tellett-mulott s a táncolni vágyó leánysereg várta a végét. A nóta miatt jó darabig nem lehetett a mulatságot megkezdeni. Végre összeállott egy egész csoport fiatalember, ezek nagy pénzen megvásárolták a bandát, amely ezután már csak a táncolóknak szólt. Másnap aztán az egyesület tagjai között kiütött a forradalom a disszidens szépség ellen, aki miatt a leánysereg egy néhány tánczótól elesett. Kigolyózási indítványt terjesztettek be a „pártító” leány ellen, aki azonban idejekorán értesült a dolgról és kilépett az egyesületből. Vannak azonban számosan, akik a kilépett kisasszony pártján vannak: ezek szintén otthagyják az egyesületet, amely ez incidens miatt most valóságos válságba jutott.

— **Megsemmisítő rendelet.** A legközelebbi megsemmisítő rendelet, mint budapesti tudósítónk éjjel táviratozza, alkalmasint Debreczen városának fog szólni. A belügyi kormány ugyanis elkészített tervezet szerint semmisíti meg a törvényhatóságok határozatait.

— **Debreczeniek Gyergyánligetén.** A kies gyergyánligeti fürdőben, mint lapunkat tudatják, a következő debreczeniek nyaralnak: Tolnay Karoly családotól, Goldstein Samuné, Nyesta Matild, Kohn Herman, Braun Adolfné, Glück Béláné, Bethlendi Endre, dr. Lengyel Rezső, Debreczeni Lajos, Balogh Jakab és neje, özvegy Spitzné, Preizler Mórné.

— **Elütött 84 éves öreg ur.** Megrendítő baleset történt szerdán déltájban a kis templom előtt, ahol Csengeri Lajos, a Hartstein-féle szentgyörgyi uradalom kocsisa elgázolta a 84 éves urat, Zsigó Endre érmihályfalvi földbirtokost. Az öreg ur Tátrafüredről jött, ahol fürdőzött és Debreczenben lakó barátait akarta meglátogatni. A szekér a fején ment keresztül, de nem sértette meg halálosan, csupán a műfogai hullottak ki. A szerencsétlenül járt öreg urat beszállították a köz-kórházba. Az öreg ur eszméleténél van és felépül. A vigyázatlan kocsis ellen az eljárást megindították.

— **Halálozások.** Faragó Juliánna ev. ref. 5 hónapos, Nagy Sándor ev. ref. 1 hónapos, Németi József ev. ref. 23 éves, Polyák Flória ev. ref. 10 hónapos, Galvács István ev. ref. 6 hónapos, Zambó István ev. ref. 70 éves, Halmi Kálmán ev. ref. 15 hónapos, Halmi Margit rk. 15 hónapos, Vilmányi Ferencz ev. ref. 11 hónapos, Krivos Márton ág. ev. 29 éves, Tóth Eszter ev. ref. 19 éves.

— **Hanke Zoltán halála.** Hosszas szenvedés után az este fél 9 órakor meghalt a köz-kórházban a 21 éves Hanke Zoltán bankgyakornok. A boldogtalan tudvalevőleg valami szöke kávéházi tündérbe volt szerelmes és a festett haju és orcájú lány miatt öngyilkossági kísérletet követett el. A golyó a szíve mellett furódott a testébe. Sokat szenvedett és már az orvosok reménykedtek, de utóbb a sebe elgyenyenedett és hosszas vergődés után megszabadította a kinoktól a halál.

Holttestét még az éjjel elszállították a kórházból az édes anyja szent Anna-utcza lakására, ahonnan holnap délután fogják temetni.

— **Pórl jár tüntető.** Békéscsabáról írják, hogy a Békésgyulán rendezett román hangversenyre több aradi román theológus érkezett. Az egyik theológus fekete-sárga bojtot viselt orálánczán és ezzel tüntetőleg sétált fel és alá a pálya udvaron. Pólya Sándor békésgyulai lakos meglátta ezt, odarohant a theologushoz és letépte a fekete sárga bojtot. A theologus ez ellen tiltakozni kezdett, mire Pólya csattanósan arculvágta a tüntetőt és a következők szavakat mondta a hetike ifjunak:

— Ezt a pofont tédd emlékül, hazafiatlan román, a bojtot pedig majd én teszem el!

Az incidens nagy izgalmat keltett a városban.

— **Pórtartalékosok behívása.** Nagy az elkeseredés a három utolsó évben sorozott pórtartalékosok közt, mert most már bizonyos, hogy őket fogják behívni három, két és egy évi tényleges szolgálatra. Mint katonai körökből kiszivárog, az idén kiképzett pórtartalékosokat fogják első sorban behívni és pedig három évi tényleges szolgálatra. Képzhetni azok elkeseredését, akik azóta már családot is alapítottak!

— **Feledékeny fuvaros.** Weisz Jakab Hunyadi utca 13 sz. a. lakó kereskedő a holmija elszállításával Polgár Lajos vámospécsi fuvarost bízta meg. Később jött csak rá, hogy mintegy 30 kor. értékű súlymértéke hiányzik. Feljelentése alapján házkutatást tartottak a fuvarosnál és meg is találtak a súlyokat. Polgár Lajos azzal védekezett, hogy véletlenségből maradtak a súlyok a talyigáján. Feljelentették.

— **Rendörködő zsebtolvajok.** Ismert zsebtolvajok Debreczenben Gáspár Gábor és Tóth Ferencz, de most ez egyszer nem őket fogták el, hanem őket csípték rajta Hajdu Ilona 12 éves leányt, amikor 14 koronával bélelt pénztárczát emelt idegen zsebből. A két zsebtolvaj úgy megharagudott az ügyes versenytársra, hogy elfogták és bekisérték.

— **Munkás multság.** Falk Ármin és Társa kőbányász munkásai f. évi július hó 29-én (szombaton) saját betegsegélyező egyesületük javára a nagyerdei „Dobos” pavillon termében nyári táncestélyt tartanak. Belépti díj 1 korona 20 fillér. A zenét Veress Tóni jóhírű zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Vigalmi bizottság: Weisz Sámuel elnök, Pály János ellenőr, Lovas Imre pénztárnok, Hama Victor ellenőr, Tóth Gábor tánc rendező, Ács Sándor háznagy, Molnár József, Nagy András, Kreschansky Márton, Dalmi Gábor, Lovas Sándor, Csepregi Dávid, Grell Frigyes, Grünstein Zoltán, Tóth András, Kovács László, Danc János, Bodán Ferencz, Árvai István, Szabó Ferencz, Fodor Lajos, Ujlaki Lajos, Molnár József, Kiss József.

— **Magánosok elleni erőszak.** A bérharczban álló kőművesek többször rátámadtak már azon munkásokra, akik dolgoznak. Némelyeket elvertek, másokat megfenyegettek. A rendőrség magánosok elleni erőszak büntette miatt kénytelen ellenük az eljárást megindítani, ami a törvény szerint

három évig terjedhető börtönnel büntethető. Most is két esetben indították meg a vizsgálatot. Nagy Sándor vendég utca 10. sz. a. lakó kőművest megfenyegette Nagy András sztrájkoló kőműves, aki 10—12 társával olyasfélét ígért a feljelentés szerint, hogy a véreből fognak inni. Hasonlóképpen megfenyegettek Szegedi Mihály veres-utcza 15. sz. a. kőművest is. Vedres József, Gencsi Károly és Nagy József sztrájkolók. Meg is akarták verni, de mikor felesége a segítségére sietett, nem bántották.

— **Elhunyt ifju.** Kerekes László ny. máv. ellenőrt súlyos csapás érte; fia szerdán délután 4 órakor, akihez a legszebb reményeket fűzte, meghalt. Az ifju Kerekes Zoltán egyike volt azon nagy reményekre jogosító ifjaknak, akik a magyar testedző gyakorlatot előbbre vinni törekvésnek minden erejökkel s mint ilyen példányképe lehetett minden magyar ifjunak. Mint a legelső magyar uszóegylet és a magyar atletikai klub tagja és bajnoka számos érmet és a legelőkelőbb sportferiák barátságát nyerte meg magának. És most ez az ifju letört; az emésztő kór, az ifjuság hatalmas ellene, a tüdővész törte le. Ki tudja, nem kereste-e maga is oda az utat; s később már hiába akart hatalmas testével uralkodni rajta, a halál győzedelmeskedett. Pedig a férfi szépség és erő mintaképe volt... csak volt... A korán elhunyt volt Fadrusz modellje, (Tisza Lajos szobránál) akinek testéről a mester a hatalmas magyar izmokat mintáztta; most szikáran, elpusztulva fekszik a halottas ágyon.

— **Meglopták a vonaton.** A legvakmerőbb lopások egyikét követte el valamelyik szemfüles zsebmetsző a Szatmár-debreczeni vonalon. Az eset részletei a következők: Sörger Mayer méntelepi százados hivatalos ügyeinek elintézése végett Debreczenbe jött. A vonaton azonban elszunyadt. Mig aludt, a vonaton utazott egyik zsebmetsző kikutatta pénztárczáját és azt 230 korona készpénzzel ellopta. A megkárosított százados azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségen. A vizsgálat széles körben megindult.

— **Elfogott betörők.** A rendőrségen kedden még nem tudták, hogy betörés történt-e egyáltalában a piac utca 75 sz. ház I. emeletén. A betörés ellen szolt az a körülmény, hogy a nagyértékű ezüstneműeket a lakásban szétszórtan, a takarékpénztári könyveket pedig a Wertheim szekrény tetején megtalálták, a Wertheim szekrény pedig zárva volt, a károstart pedig, Szalay József táblai bírót a rendőrség, bárha egész nap kerestette a városban, nem tudta megtalálni. Időközben azonban táviratoztak Budapestre az államrendőrségnek, amely elfogta az egyik Radoszta testvért, a tettesek egyikét, aki a lopott ezüstneműeket el akarta zálogosítani. A lopott érték 2300 korona körül lehet. A főtettes ifju Radoszta Ferencz nyiregyházai illetőségű rovvott multu egyén, aki betörésért már többször ült és akinek a fogatása iránt táviratilag intézkedett a rendőrség. A betörőket átadják a debreczeni ügyészségnek.

— **Bicskás vadférj.** Keserves panaszt emelt Koppány Mária a rendőrségen B. B. cigányzenész ellen, akivel vadházasságban él. A vad férj, miután durva természetét még a viharvert életü Koppány Mária se

tűrhetette és elhagyta, Szerdán délután késsel támadt rá az utcán és a kezét megszurta. A sebet a rendőrorvos kötözte be. A bicskás vadférj ellen a rendőrség az eljárást megindította.

— **Lopás.** A debreczeni határban, a Navveserén lakos Csáki Jánostól 4 lóra való kötőféket loptak el 80 korona értékben. A csendőrség már nyomában van a tolvajoknak.

— **Vérgzés a borralaló miatt.** Babics László és Bujdosó Lajos együtt pinczérkedtek a Halász-féle vendéglőben. Az éjjel a borralalón osztozkodva összekaptak. Babics László erre felkapott egy sörös korsót s azt Bujdosó balarczába vágta és azt súlyosan megsebesítette, a sérüléseket Szalay Béla kerületi orvos bekötözte és a sebesültet kiküldte a kórházba.

— **Markotányosnak** a 30-ik gyalog ezred ez ideai gyakorlatára, kik pályázni akarnak, a Pavillon laktanyában az élelmezési tisztnél felvilágosítást nyerhetnek és ajánlatokat azonnal megtehetik.

— **Kun Márton** kötszer, keztü és gummiáru különlegességi üzletében, a legjobb és legbiztosabb francia és angol különlegességek kaphatók Debreczen, Piac utca 12.

— **„Antidol“ a legjobb gyógyszer:** fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren eldörzsölve s a használati utasítás szerint helélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla; kérdezze ismerőseit, hogy „használta-e már az „Antidol“, a mely nagyszerű hatásáért már arany éremmel is ki lett tüntetve? Egy üvegcské ára 1 kor. 20 fillér és 35 ször mulasztja el vele fejfájását. Kapható Debreczenben Mihalovits J. Muraközy László Grósz Nagy Ferencz, Tóth Béla és Balázs Ödön gyógyszerész uraknál.

TÁVIRATOK.

Justh Gyula hazajött.

Budapest, július 26. Justh Gyula, a képviselőház elnöke visszatért a fővárosba. Ma délelőtt megjelent a képviselőházban és Tóth János háznagygyal letárgyalta a folyó ügyeket. Az első látogatója Rákosi Viktor volt.

Justh bátor nyilatkozata.

Budapest, július 26. A képviselőház elnöke rövid idő alatt is számtalan jelét adta annak, hogy méltó az állására és méltósággal tölti be a nemzetgyűlésben az elnöki széket. Ma többek előtt kijelentette:

— *Ha az uralkodó szeptember 15-én újra el akarja napolni a képviselőház üléseit, úgy nem veszi figyelembe az elnapolásról szóló királyi kéziratot, hanem elrendeli a felette való vitát, mert az tűrhetetlen, hogy a törvénytelen kormány az uralkodó iránti loyaltás leple alatt tovább folytathassa üzemét és kivonia magát a felelősség alól.*

Justh Gyula erélyes nyilatkozata a darabontok és a bukott szabadelpártiak közt nagy megrökönyödést keltett, mert az a terv, hogy szeptember 15-én ismét elnapolják a Házat, meghiusult, mert *ha a király kézirat*

felett megindul a vita, bizonyos, hogy a Ház az elnapolást nem veszi tudomásul és együtt marad, ez esetben pedig nincs más hátra, csak a nyílt erőszak.

Justh a király üdvözléséről.

Budapest, július 26. Justh Gyula kijelentette, hogy augusztus 18-án, amikor a király neve napja lesz, a ház üdvözölni fogja az uralkodót. Az üdvözlést azonban a kabinet iroda utján fogja kézbesíteni, mert a kormány törvénytelen és vele a képviselőház nem érintkezhet.

Nyíri mandátuma.

Budapest, július 26. Stehló Kornél, e II. ker. Nyíri-párt elnöke kijelentette, hogy csak az esetben fog lemondani, ha augusztus hóban tényleges katonai szolgálatra ki nevezik.

Mosonvármegye ellenállása.

Magyaróvár, július 26. Mosonvármegye mai közgyűlésén gróf Batthány Tivadar indítványára kimondta, hogy csatlakozik a nemzeti ellenálláshoz. A határozat nagy lelkesedést keltett.

Az erőszakos behívások.

Budapest, július 26. A közös hadügyminiszter a magyar kormány hozzájárulásával elhatározta, hogy **posta után fogja kézbesíteni a póttartalékosok behívóit.** Ha vonakodnának a behívókat elfogadni vagy a kézbesítés nehézségeibe ütköznek, **akkor a csendőrség fogja a behívókat kézbesíteni.** Az engedetlenkedő póttartalékosokkal a katonai büntetőtörvény szerint bánnak el.

Az érvelő darabont.

Budapest, július 26. A törvényhatóságok határozatainak megsemmisítését a darabontok belügyminisztere, Kristóffy József ekként indokolja: kövelem a rendelet végrehajtását, mert az önként fizetett adó az állam tulajdona, az önkéntes ujoncz pedig nem tartozik a rendes létszámhoz, hanem létszámfeletti. Ha a törvényhatóságok a leiratot nem vennék tudomásul, akkor új rendelet megy és aztán... lássák a következményeket.

Szabadságolják a honvédséget.

Bécs, július 26. A trónörökös kiadott könyomatosa, az *Information*, amelynek a Burgban is vannak összeköttetései, szenzációs hírt közöl. Azt írja, **hogyha Magyarország az adófizetést megtagadja, akkor szabadságolni fogják a honvédséget tisztikarával együtt.** Ez a hír alighanem ismét azon nyári kacskák közül való, amelyeket az *Information* gyakorta utnak ereszt.

Bácsmegeye tisztikaráért.

Zombor, július 26. Fernbach Károly 48-as képviselő a Fernbach-család nevében 100.000 koronát ajánlott fel Bács-Bodrog vármegye tisztviselőinek kárpótlásul az esetre, ha a vármegye ellenállása miatt üldöznék őket a darabont-kormány.

Márkus főpolgármester nyilatkozata.

Budapest, július 26. Márkus József főpolgármestert ma több hírlapíró felkereste

és megkérdezte Rózsavölgyi alpolgármester jelentése ügyében, melyet a belügyminiszter megsemmisítő rendelkezésére tett. A főpolgármester kijelentette, hogy a jelentést megkapta, de azt, míg szabadságideje le nem járt, nem terjeszti fel, mert e tekintetben határidőt a törvény nem állapít meg.

Az ország első allspánja.

Budapest, június 26. Pestvármegye alispánja, Beniczky Lajos kijelentette, hogy a 65-ös bizottság összejöveteléig a megyegyűlés határozata teljes egészében fenmarad, sőt előreláthatólag **egyhangulag** fentartja azt a bizottság is, a közgyűlés is. Addig úgy fognak folyni a dolgok, mintha nem is érkezett volna le a megsemmisítő rendelet.

Svéd-dán-norvég szövetség.

Bécs, július 26. A csár és a német császár a közel jövő egyik érdekes alakulására vonatkozólag is tárgyalt. Ez pedig a svéd-dán és norvég szövetség, amely Norvégia elszakadása után is bizonyosan létre jön, ez esetben pedig a balti tengeren az orosz és német érdekek vannak veszélyeztetve.

Tűz a primási palotában.

Esztergom, július 26. A primási palotában ma tűz ütött ki és egyik teremben nagy értékű műkincsek pusztultak. A tüzet sikerült elfojtani.

Vasuti sztrájk.

Vladikovka, július 26. A déli orosz vasutak e csomópontján kiütközött a vasutasok sztrájkja. A forgalom teljesen fenakadt.

Roszdesztvenszkit operálták.

Tokió, július 26. Az elfogott orosz tengernagyot megoperálták a homlokán. Behégedt sebeit fölvtágták és onnan csontszilánkot távolítottak el. A műtét sikerült. Roszdesztvenszki állapota egyre javul.

Orosz ügynökök Romániában.

Bukarest, július 26. Románia városait, amelyekben a „Potemkin“ matrózai közül mintegy 600-an elszéledtek, valósággal elárasztották az orosz titkos rendőrök, akik kegyelem ígéretésével akarják őket visszacsalni, de nem igen ülnek fel azok. Tudják, mi sors várna rájuk.

Az orosz forradalom.

Odessa, július 26. A rendőrség az utóbbi napokban összefogdosta az értelmiség színe-javát, mintegy 400 orvost, ügyvédet, ujságírókat, kereskedőket. A legnagyobb részöket ártatlanul tartóztatták le.

Nisninovgorod, július 26. A fellázadt csöcselék kirabolta a boltokat, majd megrohanta a vasuti állomás épületét és kifosztotta az utasokat. A kozákok alig tudták szétverni a népet.

Osztirák lázítás a Balkánon.

Bécs, július 26. Urbán csendőrszázados, mint a bécsi *Zeit* írja, Macedoniában azzal izgat, hogy Macedonia csak akkor kaphat autonómiát, ha Ausztria-Magyarország okkupálja. A volt osztirák tiszt ellen nagy az elkeseredés.

Törvénykezés

Tolvaj és orgazda. Horváth Kálmán helybeli születésű 25 éves rovott előéletű egyén június 9-én Péterfi Benőtől 80 korona férfi ruhát lopott el. Tetét beismerte és ezért 6 havi börtönre, továbbá Szabó Eszter nagyléta: születésű 24 éves orgazdaságért, mivel a nadrágot és mellényt 8 koronáért eladta, 8 heti fogházra ítéltetett. Mindketten belenyugodtak az ítéletbe és az jogerős lett.

Elített csavargó. A vizsgálati fogóságban levő Szegi Marton kabai születésű 20 éves hajduszovátai csavargó, lopás bűntettével volt vádolva, mert a hajduszovátai határban Tropper Miklós bérelt tanyáján május 20-án az istálóból 3 korona értékű lópokrócot ellopott, — valamint az ott levő 7 lónak a farkát levágta. Tettét beismerte és ezért 6 havi börtönre ítéltetett. Jogerős.

Tyuktolvajok. Tóth Kálmán helybeli rovott előlé 19 éves csavargó, márczius 6-án Fáy Józseftől 2 libát, április 10-én Pető Lajostól 4 tyukot lopott el, — ezért 7 havi börtönre, továbbá Varga Gábor hajduböszörményi 29 éves egyén, ki a 4 tyuk ellopásába segédkezett, 21 nap fogházra ítéltetett. Mindkét vádlott belenyugogott és az ítélet jogerős lett.

Az éjjeli látogató. Pintér János hajduszoboszlói születésű 32 éves napszamos május 20-án éjjel a nagyerdőn Török Gábor udvarára bement s a kut mellett levő tejes edényekből egyet magához vett, de azt az üldözés közben ellökte, így annak elvitele meg lett akadályozva, — azzal védekezett, hogy ezen tettét ittas állapotban követte el, ezért csak 3 havi fogházra ítéltetett. Belenyugodott.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. július 26.

Napról napra várták a malmok a már ilyenkor felszínre jövő nagyobb kínálatot, de az csak nem akar megjönni, a szárazság pedig nem akar megszűnni, ennek folytán ma daczára lanyhább Amerikának, vehemensen nyilatkozott meg a hausse irányzat úgy készáru mint a határidős piac lényegesen javult. Készáru eleintén 15—20. Később 25—30 fillérrel magasabb.

1905. októberi buza	16.16.—18
1906. áprilisi buza	16.62.—64
októberi rozs	13.04.—06
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.58.—60
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	11.58.—60
1905. júliusi	16.20.—30
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	24.80.—00

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

40 — Amerikai bűnügyi regény. —

Ilyen gondolatok kavargtak a titkos rendőr fejében, mikor Biddy lakását elhagyta.

— Ritka kedves vendéget várok és azt hiszem, jó lesz neki némi kis meglepetést szerezni. Hü! hogy fog borzongani a hátad, mikor meglátod az áldozatod!

Nevetett magában, mikor eredeti ötletére gondolt. Jó sok ideig kutyagolt, míg a külvárosban Gowan Jeremiás viaszbabukészítő háza előtt megállt. Megnézte a cégéért, aztán belépett a műhelybe, a mely tele volt fűrészparral, ócska ruhákkal, vendég hajjal. A poros helyiségben házaspár foglalkozott azzal, hogy viaszbabukat felöltöztessenek.

— Munkát hoztam — kezdte a beszédet Neckett. Ismer engem?

— Nem. Most látom először életemben — felelte kellemetlen hangon a cigány képű ember.

Az asszony nem volt se szép, se csunya, de bámulatos gyorsan dolgozott.

— Neckett titkos rendőr vagyok — mondta és a házaspár ijedten összenézett. Nézzé csak meg ezt a képet.

Ezzel a zsehből elővette a Biddy fejről fölvetett fényképet. Az ember egészen összeborszadt.

— Talán gyöngye idegzetű, jó ember? — kérdezte Neckett közönyös hangon.

— Ugy-e ez a kép vizbefult ember fejét ábrázolja — motyogta a bábukészítő.

— Biz ezt szegény meggyilkolták, jó ember, de azután a vízbe dobták feldarabolt holttestét. Megtudná csinálni nekem a fej utáztatát?

— Aligha.

Az asszony közelebb lépett; de rémületében felsikoltott, mikor a fényképet megpillantotta.

— Nem kell tökéletes hasonmást készítenie, csak a külsőségeiben legyen hasonló. Ezen kívül még négy darab emberi végtag, kezek és lábak készítése szükséges. Ne sajnálja a piros festéket róla, hogy jó véresnek látszik. A fődolog: igazi halottarcz legyen ősz hajjal. Száz koronát fizetek érte, ami csinos összeg. Ezenkívül állandó vendégje is leszek, ha jól dolgozik. A titkos rendőrségnél pedig mindig van valami munka. De ha nem akarja elvállalni, — majd megcsinálja más.

[Folytatjuk.]

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek.

Francia batistok.

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó szövetek!

Óriási raktára.

A nyári idényből

visszamaradt árak

leszállított árban

árusítatnak el.

Szerb vászon mtr 14 kr. Kartonok 20 krtól. Batistok, Zepfirek, Delinek stb. Dus választékban Női esernyők 110-től. Fegyházban kötött férfi, női és gyermek harisnyák és sok fel nem sorolt árak

OLCSÓ ÁRBAN

árusítatnak el.

Dospoly János utóda

Főter, Tisza palota.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét

Mélyen leszállított árakon

árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hélig tart.

Szabó Lajos fiai cégénél

Debreczen.

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, papír pecsét bélyegeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses

nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

396/1905. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 665/11. 1905. számú végzése folytán közbírré tételik, miszerint Bosznay J. és Társa részére Konez Akos és neje debreczeni lakosoktól 392 kor. 54 fillér tőke, ennek 1900. évi május hó 1. napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 168 kor. 44 fillér perköltség erejéig 1905. évi márczius hó 7-én bíróilag felülfoglalt és 1346 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1905. évi július hó 28-án, délután 3 órakor kezdetét veendő és Nagy Erdő 3. számú villában megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1905. évi június hó 26-án.

Oláh Géza bírói kiküldött.

A hatóságilag engedélyezett

izraelita

középiskolai tanulók

internátusába Nagyszebenben.

A fölvételek augusztus havában eszközöztetnek. Kitűnő magyar és német iskolák, szigoruan választásos nevelés és ellátás. Pedans tisztaság. Gondos correpetálás. Tagashelyiségek. Mérsékelt árak. Levélbeli megkeresésre készséggel válaszol

EHRENKRANZ SALAMON

nevelőintézet tulajdonos Nagyszeben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozásná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Tetőcserép prima, waggonszámra P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronáért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárban P. Ladány.

Fiatal, csinos, föltétlen szolid uri lány „gentry” ismeretségét keresi. Levelek a kiadóba kéretnek „Pipiske” jelige alatt.

20 éves hűgornak 6000 korona hozomány nyal megfelelő férjet keresek. Ajánlatokat arcképpel „Komoly” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. Házassági ügynökök kizárva.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jósza és Jóna droguerijában.

Mester utca elején Bundi-utca 4. sz. a. egy ujonnan épült magas földszintes ház, 4 szoba, előszoba, konyha, kamara és világos pinche és tártózkai augusztus 1-től kiadó.

Gazdatiszt 18 évi gyakorlattal állást keres. Czim a kiadóban.

Egy kopirprés megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Eladó borok. Nagyobb mennyiségű 1903. évi termésű ménes fehér rizling és bakator fajú szőlőkből összeszűretelve, úgy hordónként, valamint 50 literen felüli mennyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitűnő minőségű jutányos árak mellett Székelyhídon Kovács Lajos bortermelőnél.

Hölgyek tanácsot és segínyt nyerne, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz-u. 42. Egy tanuló felvétetik.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjuttányosabban és jótállás mellett eszközli Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám

(z udvarban.) Villamos felszerelések, zsebpák, kerékpárok és alkatrészek rakara. Képes árjegyzék ingyen. — Telefonám 168.

Hegedülni legjobban és legolcsóbban tanítok. Házaknál vagy saját lakáson is. Czimem Arany János utca 59., ajtó 5.

5—6 métermázsza prima sós szalonna jutányosan eladó. Ottó Sándor máv. vendéglősnél, az állomási vendéglőben.

24 drb különböző nagyságu fürdőkád igen olcsón kölesön kapható Kiss Ignác rádógosnál Piacz-u. 34. Új fürdőkádak folytonosan raktáron. Olcsó szolid árak. Villamos csengő berendezési vállalat.

Két fiatal dán dogg, hamuszínű olcsón eladó Kékes-u. 7.

A Macson négy nyilas tanyaföld kiadó. Értekezhetni lehet Eötvös utca 58. sz. alatt.

Tanuló fizetéssel felvétetik Horváth óraművesnél Hatvan utca 2.

Ügynökök fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép- és kerékpár nagy kereskedőkhöz Debreczen, Piacz-utca 56.

Rendelje meg 1 koronáért 1 hónapra a Debreczeni Független Ujságot, akkor megkapja ingyen a december elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagy képes naptárunkat.

Két szép, márványlapos éjjeli szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóban.

Házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egyszeri átsimítás

Schicht-shappannal

(Szarvas vagy kúlcshappannal)

pótol

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

(1.)

Schicht-shappannal a legjobb és használatban a legolcsóbb.

Konyári Sóstó fürdő

megnyit április hó 30-án.

Gyógyítja a görvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen—N. Létai vonalon. Posta és távirat állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.

Tanítóknak, mindenféle tisztviselőknak, hivatalnokoknak 25% árkedezményt.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Aláírási felhívás

alkalmi egyesület léte itésére, mely egyesület az alant jegyzett sorsjegyeknek közös számlára való vetele czéljából alakul:

25 darab	3% os magyar jelzalog sorsjegy
25	„ Osztrák vörös kereszt
25	„ Bazilika
25	„ Erzsébet Sanatorium

Az egyesület 25 tag részére alakul, kik 50 hónapon át havonta 10 koronás részletekben fizetik be a sorsjegyek vételárát.

Az **Alföldi takarékpénztár**, mint az egyesület bizományosa azonnal az egyesület megalakulása után megveszi a sorsjegyeket a csoport részére, valamint kezeli a csoport vagyonát az egyesület fennállása alatt.

A második részlet befizetése alkalmával az egyesület tagjai átvehetik a sorsjegykönyvecskét, melyben fel vannak sorolva a sorsjegyek sorozatai és számai és már az **1905. szeptember 1 i huzásokon résztvesznek** a sorsjegyek.

Az egyesület 25 tagja összesen **100 darab sorsjeggyel** vesz részt évente **10 huzáson**, melyeken csak a **főnyeremények 695000 koronára** rugnak.

A részletekben befizetendő vételárban belefoglaltatik a sorsjegyeknek árfolyamveszteség ellen való biztosítása is.

A sorsjegyek szelvénykamatai és az esetleges nyeremények folyószámlán a csoport javára iratnak és az egyesület feloszlása a kalmával, a felmerült postai és egyéb költségek levonása után 25 egyenlő részben kiosztatnak a tagok között.

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.